

prima instanță: Judecătoria Ungheni
Judecător: A. Parfeni
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: M. Grosu, A. Corcenco, A. Ciobanu

ÎNCHEIERE

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu, Oleg Sternioală,

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” împotriva Biroului vamal Centru cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 29 iunie 2017, prin care s-a admis apelul depus de Biroul vamal Centru, s-a casat hotărârea Judecătoria Ungheni din 1 martie 2017 și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 4 ianuarie 2016 Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului vamal Ungheni (actual Biroul vamal Centru) cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în perioada 29 septembrie 2015 – 28 octombrie 2015 Biroul vamal Ungheni a efectuat la Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” controlul ulterior prin audit post-vămuire vizînd verificarea corectitudinii plasării mărfurilor în capitalul social și respectării destinației finale, pentru perioada de activitate 2007 - 2015.

În rezultatul controlului, la 28 octombrie 2015, Biroul vamal Ungheni (actual Biroul vamal Centru) a emis actul de audit post-vămuire nr. 15.15/004, prin care a constatat că Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” a înstrăinat bunul care a beneficiat de tratament tarifar-favorabil, cu scutirea de la plata drepturilor de import.

Prin decizia de regularizare a Biroului vamal Ungheni (actual Biroul vamal Centru) nr.47 din 11 noiembrie 2015, la baza căreia a fost actul de audit post-vămuire nr. 15.15/004 din 28 octombrie 2015 s-a dispus încasarea obligației vamale în sumă totală de 154 675,30 lei.

Nefiind de acord cu decizia de regularizare nr.47 din 11 noiembrie 2015, Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” la 16 noiembrie 2015 a depus cerere prealabilă în adresa Biroului vamal Ungheni (actual Biroul vamal Centru) prin care a solicitat anularea acesteia.

Prin răspunsul nr. 28-11/1560 din 10 decembrie 2015 a Biroului vamal Ungheni (actual Biroul vamal Centru), cererea prealabilă a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Indică reclamantul că în conformitate cu actele nominalizate s-a constatat că conform declarației vamale nr.3030I00000781 din 31 octombrie 2008, Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” a importat mijlocul de transport pentru transportarea de persoane, de model „Mercedes-Benz” 515 CDI Maxi XXL, cu destinația majorării capitalului social.

Pentru a beneficia de scutirea de taxă vamală și TVA, la vămuirea mijloacelor, Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” a prezentat organului vamal copia statalului, copia hotărârii cu privire la majorarea capitalului social din contul mijloacelor fixe importate.

Organul vamal a acceptat punerea mijlocului de transport de model „Mercedes-Benz,, 515 CDI Maxi XXL, în liberă circulație cu acordarea facilităților fiscale, întrucât întrunește toate condițiile impuse de art.103 alin.(1) pct.23 al Codului Fiscal, art. 28 lit. q) al Legii cu privire la tariful vamal nr.1380 din 20 noiembrie 1997 și a Hotărârii Guvernului nr.102 din 30 ianuarie 2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale.

În actul de audit post vămuire nr.15.15/004 din 28 octombrie 2015 Biroul vamal Ungheni (actual Biroul vamal Centru) a indicat că, la 30 aprilie 2013 în baza facturii fiscale nr.JB0763370 autocarul de model „Mercedes-Benz” 515 CDI Maxi XXL, care a beneficiat de tratament tarifar-favorabil, cu scutirea de la plata drepturilor de import a fost înstrăinat, încălcându-se în acest mod prevederile art. 35 Cod vamal (redacția anului 2008).

Potrivit art. 35 Cod vamal (în redacția anului 2007 cu modificările instituite prin Legea nr. 103 –XVI din 16 mai 2008 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 4 iulie 2008) în cazul când mărfurile sînt puse în liberă circulație la drepturi de import reduse sau zero pe motivul destinației lor finale, acestea rămîn sub supraveghere vamală. Supravegherea vamală se încheie cînd condițiile prevăzute pentru acordarea unor drepturi de import reduse sau zero încetează a mai fi aplicate sau în cazul cînd mărfurile sînt exportate sau distruse. Utilizarea mărfurilor pe parcursul a cel puțin 3 ani în alte scopuri decît cele prevăzute pentru aplicarea drepturilor de import reduse sau zero este permisă cu condiția achitării drepturilor de import.

Consideră reclamantul că, luînd în considerație prevederile art. 35 Cod vamal, supravegherea vamală a mijlocului de transport importat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” s-a încheiat la expirarea termenului de 3 ani, iar mijlocul

de transport a fost înstrăinat la 29 aprilie 2013 perioadă în care mijlocul de transport nu se mai afla sub supraveghere vamală.

Subliniază reclamantul că, mijlocul de transport a fost înstrăinat după expirarea termenului de 3 ani, iar organul vamal fără nici un temei legal contrar prevederilor art.35 Cod vamal a dispus prin decizia de regularizare nr.47 din 11 noiembrie 2015 încasarea drepturilor de import.

Solicită Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” anularea deciziei de regularizare nr.47 din 11 noiembrie 2015 emisă de către Biroul vamal Ungheni (actual Biroul vamal Centru).

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 1 martie 2017 s-a admisă acțiunea, s-a anulat decizia de regularizare nr.47 din 11 noiembrie 2015 emisă de Biroul vamal Ungheni (actual Biroul vamal Centru) (f.d. 134-144).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 29 iunie 2017, s-a admis apelul depus de Biroul vamal Centru, s-a casat hotărârea Judecătoriei Ungheni din 1 martie 2017 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” s-a respins ca nefondată (f.d. 162-166).

La 10 august 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 29 iunie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul, Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini”, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios. Recurentul menționează că potrivit art. 35 Cod vamal (în redacția anului 2007 cu modificările instituite prin Legea nr. 103 –XVI din 16 mai 2008 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 4 iulie 2008) în cazul când mărfurile sînt puse în liberă circulație la drepturi de import reduse sau zero pe motivul destinației lor finale, acestea rămîn sub supraveghere vamală. Supravegherea vamală se încheie cînd condițiile prevăzute pentru acordarea unor drepturi de import reduse sau zero încetează a mai fi aplicate sau în cazul cînd mărfurile sînt exportate sau distruse. Utilizarea mărfurilor pe parcursul a cel puțin 3 ani în alte scopuri decît cele prevăzute pentru aplicarea drepturilor de import reduse sau zero este permisă cu condiția achitării drepturilor de import.

Relatează recurentul că instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 35 Cod vamal, întrucît supravegherea vamală a mijlocului de transport importat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” s-a încheiat la expirarea termenului de 3 ani, iar mijlocul de transport a fost înstrăinat la 29 aprilie 2013 perioadă în care mijlocul de transport nu se mai afla sub supraveghere vamală.

Subliniază recurentul că, mijlocul de transport a fost înstrăinat peste 5 ani de la efectuarea importului, astfel fiind respectat termenul de 3 ani prevăzut de art. 35 Cod vamal.

Totodată recurentul indică că prin ordonanța din 31 decembrie 2015 de refuz în începerea urmăririi penale pe faptul eschivării de la achitarea plăților vamale de către Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” la importul conform declarației vamale nr.3030I00000781 din 31 octombrie 2008 a mijlocului de transport pentru

transportarea de persoane, de model „Mercedes-Benz” 515 CDI Maxi XXL, organul de urmărire penală a serviciului vamal și procurorul Procuraturii Generale a constatat că din momentul obținerii facilitărilor vamale și a înstrăinării mijlocului de transport a trecut termenul de 3 ani menționat în art. 35 Cod vamal, ceea ce indică asupra caracterului legal a tranzacției efectuate.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 11 septembrie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Biroului vamal Centru, informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia

Până la examinarea cauzei civile, Biroul vamal Centru, nu a depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Materialele cauzei dovedesc faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” în termen.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 29 iunie 2017, iar Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” a depus recursul împotriva acesteia la 10 august 2017.

În aceeași ordine de idei, instanța observă că cererea de recurs nu a întrunit temeiurile de inadmisibilitate prevăzute de art. 433 alin. b), c), d) din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept

procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” este formulată în baza art. 432 alin. (2), (4), așa cum prevede art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” a formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages*

Prestations Services v. Franța, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Rovini” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală